

In de zorg zijn vrouwen nog steeds achtergesteld

Door het toenemend conservatisme en politici met dictatorachtige trekken staan verworven vrouwenrechten, zoals goede anticonceptie en abortus, wereldwijd in toenemende mate onder druk. We doen reuzestappen terug in de tijd en als we daar geen vuist tegen maken wordt het alleen maar erger. In het toonaangevende tijdschrift de Lancet van 25 mei j.l. wordt opgeroepen om onze verworven rechten inzake abortus krachtig te verdedigen. Juist voor armere vrouwen en etnische minderheden zijn veilige mogelijkheden voor abortus absolute noodzaak en een verworven recht op goede zorg. In de Sustainable Development Goals (SDGs) zoals die door de VN en de WHO zijn geformuleerd nemen goede zorg, welbevinden en gendergelijkheid een prominente plaats in. Zolang beleidsmakers en de werkvloer deze thema's niet oppakken en omarmen blijven de SDG doelen, die gesteld zijn voor 2030, hangen op ambtelijk niveau.

Durf buiten de lijnen te kleuren

We zijn de afgelopen jaren druk geweest met protocollen en richtlijnen voor het beter standaardiseren van onderzoek en behandelingen. Dat was nodig om vermijdbare fouten te voorkomen en willekeur te vermijden. Het heeft ons zeker gezondheidswinst opgeleverd en verbetering in kwaliteit van zorg, maar er is onvoldoende rekening gehouden met genderverschillen en de grote diversiteit aan mensen en behoeften. Niet alles is goed in te kaderen, patiënten zijn nu eenmaal geen eenheidsworst. Vrouwen zijn geen kleine mannen en aandoeningen, zoals cardiologische afwijkingen kunnen zich anders presenteren. Maar als je buiten de lijntjes kleurt, hou je je niet aan de richtlijnen en roept dat weerstand op.

Empowering women in healthcare

In een speciale vrouweneditie van de Lancet in 2019 wordt benadrukt dat een fundamentele verandering in de samenleving nodig is om vrouwen in de wetenschap, gezondheidszorg en Global Health vooruit te brengen.

Hiervoor is een duidelijker en strakker beleid nodig. In maart 2019 kwam de WHO met een rapport naar genderanalyse in de zorg: meer dan 70% van de zorg wordt geleverd door vrouwen, maar slechts 25% van hen heeft daarin een leidinggevende positie. *'Healthcare is delivered by women, but led by men.'* In onze westerse landen zien we tekorten ontstaan aan verpleegkundigen en ondersteuners in de zorg, omdat het salaris en toekomstperspectief onvoldoende zijn. In opkomende landen zijn ziekenhuizen essentieel als werkgever voor vrouwen en voor het realiseren van hun economische zelfstandigheid. Daar profiteert het hele gezin van mee.

Om de zorg voor vrouwen te verbeteren is het belangrijk dat ook vrouwelijke patiënten meer zeggenschap krijgen. Zonder patiënt aan tafel wordt onderzoek niet meer gehonoreerd. Vrouwelijke cardiologen hebben zich onlangs verenigd in de *Women.As.One* beweging, een inclusieve organisatie om wereldwijd talent in de zorg vooruit te helpen. Nu de Nederlandse Vrouwenraad heeft ingestemd met mijn voordracht om de VN Vrouwenvertegenwoordiger 2020 te worden, hoop ik met veel nationale en internationale vrouwenorganisaties te werken aan het vooruitbrengen van het thema *Women in Healthcare*, in al haar facetten. Daar zullen ook mannen van meeprofiteren!

Angela H.E.M. Maas
Hoogleraar Cardiologie voor Vrouwen, Radboudumc Nijmegen
VN Vrouwenvertegenwoordiger 2020